

CURS D'ESQUÍ DE MUNTANYA

NIVELL II

Temari

ESCOLA CATALANA D'ALTA MUNTANYA

1. Objectiu general del curs

Dotar a l'alumne d'uns coneixements i unes capacitats que li permetin realitzar amb seguretat, ascensions amb esquís de muntanya de dificultat mitja de forma autònoma, amb pernoctació en refugi d'alta muntanya sense guarda.

2. Matèries a impartir i els seus objectius específics.

Per cada matèria perseguirem uns objectius específics.

Matèria	Objectius específics
- Material II	Coneixement del material específic d'esquí de muntanya (Esquís, fixacions, pells, ganivetes, bastons, piolet, grampons amb antiboots, ARVA, pala, sonda, altímetre, brúixola, mapa)
- Equip personal	Coneixement de l'equip específic per l'esquí de muntanya (Botes d'esquí de muntanya, motxilla, guants, mitjons, gorra, ulleres de sol, pantalons, jaqueta paravent, protecció solar)
- Equip pernocta	Descripció de l'equip específic per a pernoctar en un refugi de muntanya. (Sac de dormir, matalàs, fogonet de gas, carmanyola, plat, got, coberts, encenedor, llanterna frontal, espelma, etc.)
- Descens	Descens amb seguretat per terreny fora de les pistes d'esquí trepitjades amb mitjans mecànics.
- Progressió en ascens	Assolir confiança i seguretat en la progressió per tot tipus de terreny amb neu.
- Coneixement del medi	Coneixement del terreny d'alta muntanya i valoració dels riscos a l'alta muntanya: Meteorologia, nivologia i allaus

3. Organització

El curs consta d'una presentació del curs, tres sessions teòriques, quatre sessions pràctiques i cloenda. La presentació del curs, les sessions teòriques i la cloenda tindran lloc en una sala de l'Entitat coordinadora del curs, que reuneixi condicions per realitzar-les amb medis àudio-visuals.

Presentació.- Per a una millor organització, un o dos dies abans de la primera sessió teòrica, es farà la presentació del curs, amb l'assistència de tots els participants.

Sessions teòriques.- Són les conferències-coloquis de temes específics de l'esquí de muntanya, que es faran dintre del curs.

Sessions pràctiques.- Les pràctiques es poden fer en dos caps de setmana seguits. Els horaris de les sessions pràctiques, seran segons el criteri del Director del curs, respectant l'ordre i el mètode sempre que les circumstàncies no ho impedeixin.

En aquest nivell cada professor es farà càrrec de sis alumnes com a màxim.

Per a cada alumne es disposarà d'una fitxa d'avaluació (Fitxa de seguiment ANNEX B_FSEG_ESQ_n1_n2) per fer un seguiment dels seus progressos i comprovar si assoleix els objectius fixats.

Cloenda.- És recomanable també fer un àudio-visual el dia de la cloenda del curs, sobre llocs i zones on realitzar activitats d'esquí de muntanya.

4. Material i equip dels alumnes necessari per les sessions pràctiques

Material individual: esquís, fixacions, pells, ganivetes, bastons piolet, grampons amb antiboots, ARVA, pala, sonda, altímetre, brúixola, mapa.

Equip: botes d'esquí de muntanya, motxilla, guants, mitjons, gorra pel sol i pel fred, ulleres de sol, pantalons, jaqueta paravent, protecció solar i del fred.

5. Recomanacions importants

Per un millor aprofitament del curs per part dels alumnes, es realitzarà el TEST 1 (ANNEX T-1) en el moment de la inscripció per detectar el seu nivell esportiu, coneixements i experiències en activitats de muntanya.

En el curs d'esquí de muntanya els desplaçaments per l'alta muntanya, també poden comportar riscos potencials pels alumnes. Quan les condicions així ho aconsellin, prendrem les màximes mesures de seguretat.

Els exercicis en neu es realitzaran en pendents curtes de diferents inclinacions o d'inclinació progressiva, en els que una caiguda no suposi cap mena de perill. Pendents sense cap obstacle, que acabin en un pla o en un pendent molt suau.

Les pràctiques tècniques i els exercicis es realitzaran en l'ordre que són relacionats. Això no implica que per amenitzar-les intercalem exercicis o d'altres continguts complementaris que ofereixen descans i harmonia a la sessió, sempre que tinguin una lògica dintre de la sessió, serà el bon judici del professor el que aconseguirà aquesta harmonia. En resum el programa i les sessions poden ser flexibles sempre que respectin les regles d'organització d'una sessió.

La major preocupació del professor envers els alumnes sempre ha de ser la de la màxima protecció i seguretat possible

6. Programa de treball

Presentació del curs

- Presentació del curs i els seus objectius
- Presentació dels participants: Instructors i alumnes. Expectatives.
- Projecció o conferència breu de coneixement del material específic d'esquí de muntanya. Què és l'esquí de muntanya? Definició, material i evolució.
- Organització logística (trasllats i pernoctacions) del curs i del material necessari dels participants.

Primera sessió teòrica (Material i equip bàsic per l'esquí de muntanya)

Conferència-col·loqui sobre material i equip específics per la pràctica de l'esquí de muntanya, orígens, evolució, utilització, característiques tècniques, conservació, manteniment i criteris de decisió de compra.

Tècniques específiques de progressió:

Ascens: Volta progressiva. Volta Maria. Volta Tirolesa. Altres voltes.

Descens: Posició fonamental. Conducció.

Material

Esquís
 Fixacions
 Pells
 Ganivetes
 Bastons
 Piolet
 Grampons
 ARVA, pala, sonda
 Altímetre, brúixola, mapa

Equip

Botes esquí de muntanya
 Motxilla
 Guants
 Gorra de llana
 Gorra pel sol
 Ulleres de sol
 Pantalons
 Jaqueta paravent
 Protecció solar

Segona sessió teòrica (Coneixement del medi)

Conferència-col·loqui sobre coneixements bàsics de meteorologia, nivologia i allaus:

- Meteorologia:
 - Tipus de núvols.
 - Tipus de fronts i tipus de temps.
 - Isoterma zero.
 - La inversió tèrmica.

- Nivologia:
 - Formació de la neu.
 - Transformació de la neu.
 - Propietats de la neu.
 - Evolució de la neu.
 - Efecte del vent.

- Allaus:
 - Transformació de la neu.
 - Allau de neu pols, allau de placa, allau de neu molla (primavera).
 - Seguretat.
 - Conducta a seguir en cas d'allau.
 - Mitjans de rescat (ARVA, sonda, pala)
 - Primers auxilis.
 - Evacuació dels accidentats.
 - Previsió: Informació.
 - Escollir una bona traça.
 - Observació del mantell nival.
 - Tall estratigràfic.
 - Test de la pala.
 - Test del salt.

Tercera sessió teòrica (Seguretat en l'alta muntanya: Primers auxilis)

Conferència-col·loqui sobre temes de seguretat i primers auxilis en l'alta muntanya:

- Coneixement dels perills més importants de l'alta muntanya. Descripció i prevenció.
 - Perills objectius. La tempesta, el llamp, el fred, el vent, la boira, caiguda de pedres, les allaus, glaceres i esquerdes, l'alçada, la nit i el sol.
 - Perills subjectius. Manca de coneixements tècnics, condició física o coneixement del medi, sobrevaloració d'un mateix, infravaloració d'un itinerari i errors de logística (menjar, aigua, equip, vestimenta,...)

- Actuació davant d'una emergència.

- Congelació.

- Farmaciola bàsica

Primera sessió de pràctiques (Tècniques de descens fora pista)

Material individual necessari per realitzar aquesta:

Esquí (poden ser de pista, encara que és millor anar-se acostumant al material de muntanya)

Botes (poden ser de pista, encara que és millor anar-se acostumant al material de muntanya).

La majoria de les pràctiques dels exercicis han de ser conegudes pels alumnes. No obstant, això no es compleix sempre. Cal fer un repàs de tots els exercicis per garantir que els coneixen i que els executen correctament. En cas favorable aquest repàs serà ràpid i efectiu. Cal agrupar els alumnes segons el mateix nivell d'esquí per aprofitar la sessió.

1 Posició fonamental

- Flexió de turmells, genolls i malucs. Les mans estaran dins del camp visual. Explicar que sense una bona posició és quasi impossible esquiar fora pista (i també a la pista trepitjada). Evitar anar massa endarrerits (degut a una posició incorrecta). El centre de gravetat ha d'estar situat dins de l'àrea de sustentació, és a dir, entre els peus.

2 Conducció dels esquís

- Els esquís han de fer un traçat conduït, sense derrapatge. El derrapatge lateral és possible a la pista, fora d'aquesta àrea provoca la pèrdua de l'equilibri i consegüentment la caiguda.

3 Volta Maria de cara al pendent

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. És un recurs molt pràctic durant el descens per solucionar problemes de gir amb neus difícils de treballar.

4 Diagonal

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. S'haurà de recórrer a llargues diagonals en molts descensos per anar perdent altura en neus difícils de treballar.

5 Derrapatge

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. S'haurà de recórrer al derrapatge en molts descensos per anar perdent altura en neus endurides o glaçades.

6 Escaleta

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. S'haurà d'executar per guanyar petits desnivells sense haver de tornar a posar les pells de foca. Sovint es combina amb la tisora quan els pendents són bastant suaus.

7 Tisora

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. S'haurà d'executar per guanyar petits desnivells sense haver de tornar a posar les pells de foca. Sovint es combina amb l'escaleta quan els pendents són bastant suaus.

8 Descens en cunya

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. Consisteix en ajuntar les espàtules dels esquís mantenint separades les cues. El canvi alternatiu del pes sobre els esquís provocarà un canvi de direcció de la trajectòria. Cal conservar la posició durant tot el viratge.

9 Viratge fonamental

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. Partint d'una posició diagonal obrirem cunya i anirem carregant el pes sobre l'esquí exterior al gir, mantindrem la cunya fins el màxim pendent i acabarem el gir tornant a una posició diagonal.

10 Viratges paral·lels

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. S'haurà d'executar correctament els viratges simultanis (repartiment del pes entre els dos esquís) i els viratges alternatius,

11 Altres viratges i alternatives

- Ensenyar la seva correcta execució i fer pràctiques. Tip-tap. Salts. Pas de patinador.

Segona sessió de pràctiques (Tècniques de progressió)

Material necessari per realitzar aquesta.

Material

Esquís
 Fixacions
 Pells
 Ganivetes
 Bastons
 Piolet
 Grampons
 ARVA, pala, sonda
 Altímetre, brúixola, mapa

Equip

Botes esquí de muntanya
 Motxilla
 Guants
 Gorra de llana
 Gorra pel sol
 Ulleres de sol
 Pantalons
 Jaqueta paravent
 Protecció solar

1 Tècniques de progressió amb els esquís als peus.

Aplicació de les diverses maneres de progressar amb els esquís. Ensenyar i fer realitzar exercicis als alumnes.

1.1. Pas elemental

Desplaçament de l'esquí endavant fent-lo lliscar, sense aixecar-lo. Fer una traça paral·lela.

1.2. Traça directa

Pujar amb els esquís paral·lels seguint la línia de màxim pendent. Carregar el pes als talons.

1.3. Volta progressiva

Anar decantant, a cada pas, els esquís en la direcció que volem anar. Les traces seran dues línies corbes paral·leles. Una evolució d'aquesta volta és l'obertura convergent o divergent dels esquís.

1.4. Volta Maria

És la volta o canvi de direcció bàsica de l'esquí de muntanya.

2 Pràctiques sobre seguretat

Aplicació de les diverses tècniques sobre sistemes de seguretat i de recerca de víctimes en cas d'allau. Ensenyar i fer realitzar exercicis als alumnes.

2.1. Protocol de l'ARVA

Abans d'iniciar desplaçaments amb els esquís per la neu cal fer el protocol de l'ARVA. Consisteix en verificar el correcte funcionament de tots els Aparells de Recerca de Víctimes d'Allau, fent passar a tots els membres del grup per davant d'un company amb l'ARVA en

posició de recepció. No oblideu fer la comprovació d'aquest últim company que ha estat amb l'ARVA en posició de recepció.

2.2. Recerca amb l'ARVA

Fer pràctiques de recerca d'un aparell amagat a la neu. **ÉS UN EXERCICI INDISPENSABLE EN QUALSEVOL CURS D'ESQUÍ DE MUNTANYA.**

Tercera sessió de pràctiques (Tècnica alpina aplicada a l'esquí de muntanya)

Pernocta en un refugi de muntanya, sense guardar. Material necessari per realitzar aquesta sessió per alumne.

Piolets	Sac de dormir
Grampons	Matalàs
Bàgues de cordino de 7 ó 8 mm	Fogonet de gas/encenedor
Mosquetons	Carmanyola/plat/got/coberts
Cordes d'escalada	Llanterna frontal
Arnesos	Espelma

1. Protocol de l'ARVA

Abans d'iniciar desplaçaments amb els esquís per la neu cal fer el protocol de l'ARVA. Consisteix en verificar el correcte funcionament de tots els Aparells de Recerca de Víctimes d'Allau, fent passar a tots els membres del grup per davant d'un company amb l'ARVA en posició de recepció. No oblideu fer la comprovació d'aquest últim company que ha estat amb l'ARVA en posició de recepció.

2. Ascensió i pràctiques

Ascensió curta fins a un refugi de muntanya sense guarda. Aplicació de totes les diferents tècniques possibles de progressió per a la pujada, seguretat i descens amb els esquís.

L'itinerari serà de dificultat assumible pels alumnes.

Es faran grups de sis alumnes com a màxim en funció del nivell físic observat durant l'anterior sortida de pràctiques. Cada grup evolucionarà de forma independent. S'aniran alternant estones d'ascensió amb aturades per realitzar pràctiques de voltes específiques.

L'instructor ha de corregir tots els errors dels alumnes.

Repàs de totes les tècniques de seguretat i progressió en pujada dubtoses pels alumnes, tenint en compte les fitxes de seguiment dels alumnes i les seves demandes.

El temps dedicat per aquest repàs restarà condicionat pel temps emprat en fer l'ascensió.

L'objectiu principal de la jornada serà arribar al refugi amb temps suficient per instal·lar-se i per fer pràctiques per les rodalies.

2.1. Grampons

Els alumnes es col·locaran els grampons i faran exercicis caminant per terreny de moderada inclinació. L'instructor ha de corregir tots els errors dels alumnes.

2.2. Piolet

L'instructor farà una demostració de les diferents maneres d'agafar i de fer-ne ús del piolet. Fer pràctiques d'autodetenció en cas de caiguda.

2.3. Nusos

L'instructor farà una demostració dels nusos:

2.3.1. Nus de vuit

Nus d'encordament per excel·lència. És molt simple i fàcil de desfer. Utilització: autoassegurança a la reunió, encordament sobre talabard.

2.3.2. Nus dinàmic

Nus de gran utilitat i de bon funcionament. Utilització: assegurança dinàmica de progressió, maniobres de corda en un rescat improvisat.

2.3.3. Nus de baga plana

Nus utilitzat per fer anelles de baga plana i per unir cordes de diàmetres iguals o diferents.

2.3.4. Nus de cabestany

Nus utilitzat com a bloquejant.

2.3.5. Nus Machard

Nus autobloquejant.

2.4. Ràpel

Els alumnes que desconeguin la tècnica del ràpel en faran pràctiques. Poden fer-se en un terreny en pendent de moderat a acusat.

2.5. Ancoratges a la neu

Es faran pràctiques de diferents formes de fer punts d'assegurança a la neu.

2.5.1. Ancoratge amb cargol de glaç

Es muntarà sobre neu molt dura o glaç.

2.5.2. Ancoratge amb piolet, esquís o bastons clavats a la neu

Els clavarem verticalment a la neu. Amb l'ajut d'una baga muntarem la reunió.

2.5.3. Ancoratge amb piolet o esquís encastats a la neu

Els encastarem a la neu. Amb l'ajut d'una baga muntarem la reunió.

2.5.4. Ancoratge amb un bolet de neu

Es farà un solc a la neu en forma de circumferència i donant una bona sortida per a la corda. La profunditat del solc serà condicionada per la qualitat de la neu.

2.5.5. Ancoratge amb una bossa

És un ancoratge molt simple. Es farà un forat a la neu de manera que puguem soterrar una bossa plena de neu. Passar una baga plana a través de la bossa i l'enterrarem. Cal trepitjat la neu abans de poder traccionar.

2.6. Ràpel recuperable

Es muntarà un sistema de ràpel recuperable amb dos piolets. Cal preveure el material necessari per al muntatge del sistema.

2.7. Planificació

Acabada la jornada, una vegada instal·lats a l'allotjament on es pernoctarà es farà la planificació de l'ascensió a realitzar en la quarta sessió pràctica. Aquesta planificació ha de ser amena i cal que intervinguin els alumnes donant la seva opinió.

Quarta sessió de pràctiques (Aplicació de les diverses tècniques durant una ascensió)

Material necessari per realitzar aquesta sessió (quantitat segons el nº d'alumnes).

Tindrem a la nostra disposició tot el material que utilitzarem en la tercera sessió pràctica.

Piolets

Grampons

Bàgues de cordino de 7 ó 8 mm

Mosquetons

Cordes d'escalada

Arnesos

Ascensió a un cim i descens pel mateix itinerari, amb aplicació de totes les diferents tècniques possibles de progressió per a la pujada, seguretat i descens amb els esquís.

L'itinerari serà de dificultat assumible pels alumnes.

Es faran grups de sis alumnes com a màxim en funció del nivell físic observat durant l'anterior sortida de pràctiques. Cada grup evolucionarà de forma independent. S'aniran alternant estones d'ascensió amb aturades per realitzar pràctiques de voltes específiques.

L'instructor ha de corregir tots els errors dels alumnes.

Repàs de totes les tècniques de seguretat i progressió en pujada dubtoses pels alumnes, tenint en compte les fitxes de seguiment dels alumnes i les seves demandes.

El temps dedicat per aquest repàs restarà condicionat pel temps emprat en fer l'ascensió. Si es disposa de temps suficient per realitzar l'ascensió s'arribarà al cim, en cas contrari s'haurà d'aturar el grup per efectuar les pràctiques. Les pràctiques han de ser tant o més importants que assolir el cim, de fet, són el principal objectiu.

Cloenda

- Realització del TEST-2 (**ANNEX T-2**) pels alumnes.
- Lliurament de diplomes d'assistència al curs.
- Lliurament de: Dossier del curs, telèfons dels participants i recull de zones aconsellables per a la pràctica de l'esquí de muntanya.
- Informació d'altres cursos interessants i relacionats amb l' l'esquí de muntanya, (Orientació, Primers Auxilis, Nivologia, Allaus SGC, Meteorologia).
- Lliurament, si cal, de l'avaluació personal.
- Facilitar el telèfon del Butlletí de Perill d'allaus del ICC i la pàgina web.
- Àudio-visual de llocs i zones on realitzar activitats de l'esquí de muntanya.
- Petit àpat de cloenda.

